

HÍRSÁV

A Világbank szerint várható a Fed

A FEDERAL Reserve (Fed) „pánikot és zűrzavart” kelthet a feltörekvő országok piacain, ha szeptemberi ülésén a kamatemelés mellett dönt, így inkább várnia kellene egy ilyen lépéssel, amíg a világgazdaság biztosabb vizekre evez – fejtette ki Kaushik Basu, a Világbank vezető közgazdásza a Financial Timesnek nyilatkozva. Hasonló tanácsot adott nemrég a Nemzetközi Valutaalap is az amerikai jegybanknak. ■ MTI

Központosították az ingatlan-nyilvántartást

A KORÁBBAN a 119 földhivatalban nyilvántartott adatok a Földmérési és Távérzékelési Intézet (Fömi) által üzemeltetett központi adatbázisba kerültek – mondta Fekete Gábor, a Fömi főigazgatója. Az informatikai fejlesztés révén az egyes földhivatalok a központi adatbázishoz kapcsolódnak, onnan nyerik és oda továbbítják az adatokat. Így naprakész a közhiteltes földügyi nyilvántartás, a nagy tömegben érkező ügyek elintézésének az ideje csökkent. Az arra jogosult földmérő vállalkozások pedig a Takarnet nevű elektronikus adatszolgáltatási rendszeren keresztül a nap 24 órájában juthatnak hozzá a földmérési adatokhoz, térképekhez. ■ MTI

Idén is kiválasztják a legjobbakat

IMMÁR TIZENHARMADIK alkalommal adják át idén a Prima Primissima díjakat. A több mint egy évtizedes múltú visszatekintő díj jelöltjeit sajtótájékoztató keretében jelentették be, a jelöltek a idén is tíz kategóriában indulnak, a három-három Prima közül az alapítvány kuratóriumának tagjai és a VOSZ kibővített elnöksége titkos szavazással választja ki a Primissimákat, minden területről egyet. Emellett a korábbi éveknél megfelelően idén is SMS-szavazással dől el, ki lesz a közönségszavazás győztese. A Primáknak 5 millió forinttal lesznek gazdagabbak, a Primissimák és a közönségszavazás pedig 15 millió forinttal. ■ VG

Átláthatatlan a büdzsé

KÖLTSÉGVETÉS Rosszabb helyzetben vagyunk a régiós országoknál

Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter a jövő évi büdzsé benyújtásakor Kövér László házelnökkel

Magyarország nem szerepelt túl jól a költségvetés átláthatóságát vizsgáló friss felmérésben. Nemcsak a régióban, hanem az OECD-ben is a sereghajtók között vagyunk, pedig átláthatóbb költségvetéssel alacsonyabbak lehetnének a finanszírozási költségek, és a hitelminősítők is óvatossában rontanak a besorolásunkat.

Hornák József

Nincs könnyű dolguk azoknak, akik részletes betekintést szeretnének nyerni a költségvetési folyamatokba Magyarországon, mert a büdzsé eléggé átláthatatlan. Az International Budget Partnership (IBP) 2015-ös Open Budget Survey felmérése szerint Magyarország az Európai Unióban sereghajtó, az OECD tagjai közül pedig csak Törökországot előzi meg költségvetési átláthatóságban. „Noha csak 15 EU-tagország vesz részt a felmérésben, garantált, hogy utolsók vagyunk az összes állam közül, mert biztos, hogy a Benelux vagy a balti államok költségvetése átláthatóbb a miénknél – mondta el Romhányi Balázs, a Költségvetési Felelősségi Intézet (KFI) vezetője a felmérés bemutatóján. – Több afrikai ország is megelőzött bennünket” – fej-

tette ki az IBP magyarországi partnerének vezetője.

Az elérhető 100 pontból Magyarország 49-et ért el, ami a vizsgált 102 ország között a 45. helyre elég. A gyenge eredmény oka, hogy a kormány a nemzetközileg elfogadott nyolc legfontosabb költségvetési dokumentum közül hármat – a költségvetési irányelveket, a féléves jelentést és a polgárok költségvetését – el sem készíti, a másik öt közül négynek a tartalma pedig még a balkáni országokat is magába foglaló régiókban jellemző színvonalról is elmarad – állapította meg a KFI. Az egyetlen kivétel a számvevőszéki jelentés, amelynek tartalma valamivel jobb színvonalú még a fejlett országok átlagánál is.

Pedig fontos lenne az átláthatóság. Romhányi Balázs a sajtótájékoztatón kiemelte, hogy ha átlátható egy költségvetés, akkor alacsonyabbak az adósság

finanszírozásának költségei is. „Egy piaci turbulencia esetén a hitelminősítők nem dőlnek be a romló folyamatok láttán, ha átlátható a büdzsé, ha viszont nem, akkor könnyebben leminősítenek” – fejtette ki a Romhányi. A KFI elemzése szerint az átláthatóság hiánya ellehetetleníti a hatékony elszámoltatást, tágítja a korrupció lehetőségeit, komoly hátrány a nemzetközi tőkebefektetésekért folytatott versenyben.

A KFI szerint az átláthatóság növelése nem pénz, hanem politikai akarat kérdése. Ezt bizonyítja azoknak a Magyarországnál sokkal szegényebb országoknak, köztük öt fekete-afrikai országnak a példája, amelyek már régóta a miénknél sokkal átláthatóbb rendszereket működtetnek. Az elmúlt évek magyar kormányzati intézkedései, mint a költségvetési törvényjavaslat gyorsított

tavaszi elfogadása, a háttérzámítások titkosítása vagy a közérdekű adatokhoz való hozzáférés szűkítése ezzel szemben kifejezetten romló tendenciát vetítenek előre. Romhányi Balázs szerint akkor lenne értelme a korai költségvetésnek, ha addigra készen lenne az előző év zárszámadása. Az elemzést az ideai költségvetés alapján készítették, de ha a 2016-os terv alapján kellett volna megtenni ezt, akkor még rosszabbul teljesítenének, 44 pontunk lenne.

Romhányi Balázs szerint fontos lenne a nyilvánosság bevonása, a parlamenti kontroll erősítése, és hogy ne költhessenek el közpénzt arra, amiről a parlament nem is tárgyalt. Szerinte az Országvédelmi Alap tartalmait – ha úgy tűnik, hogy rendszerben mennek a dolgok – már összel bármire elkölthetik, a maradványokat pedig oda csoportosítják át, ahová akarják.

Az NGM elfogadta a jelentést, majd visszautasította a megállapításokat

A FELMÉRÉS nem véleményeken, hanem tényeken alapul, amelyeket először az IBP partnerei, az egyes országokban működő, kormánytól független, helyi civilszervezetek gyűjtöttek össze – írta a KFI. A 140 kérdésből álló kérdőívre adott első válaszokat véleményezi legalább egy másik független civil szakértő, de észrevételez-

heti a kormány is. A KFI közleménye szerint a magyar kormányzatot képviselő Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) ezt megtette, és elfogadta az eredményeket. AZ NGM az elemzés publikálása után közleményben visszautasította a kérdőíves felmérés alapján összeállított Open Budget Survey 2015 jelentés

szerintük teljesen szubjektív megállapításait. „A költségvetés tervezése a jogszabályokban meghatározott tartalommal és formában, a lefektetett irányelvek maximális figyelembevételével zajlik” – írta a gazdasági tárca. Kiemelték: a jogszabályi környezet Magyarországon biztosítja a költségvetési politika átláthatóságát.

Lassult az export és az import növekedési üteme

KÜLKERESKEDELEM Rekormértékű, 8 milliárd euró feletti többletet várnak az elemzők az idén

Júliusban is nőtt az export és az import, de az ipari termelés lassuló bővülésével párhuzamosan itt is mérséklődött a lendület. A júliusi export euróban számított értéke 5,4, az importé 2,3 százalékkal nőtt az előző év azonos hónapjához viszonyítva a KSH előzetes adatai szerint. Ez jóval lassabb ütem, mint az előző hónapokban látott, ami abból is látszik, hogy az év első hét hónapjában a kivitelt euróértéke 7,6, a behozatalé 5,5 százalékkal emelkedett. Júniusban még két számjegyjű növekedést mutatott az export és az import is.

Júliusban a külkereskedelmi mérleg aktívuma 674 millió euró volt, ami 236 millió eurós bő-

vülést jelent az előző év azonos időszakához képest. Az év első hét hónapjában összesítve a kivitelt értéke 52,9 milliárd euró, a behozatalé pedig 48 milliárd euró volt. A külkereskedelmi mérleg többlete 1,2 milliárd euróval bővült, és megközelítette a 4,9 milliárd eurót hét hónap alatt. Elemzők a magas aktívum miatt arra számítanak, hogy a idén rekordmértékű többlet lehet a külkereskedelemben.

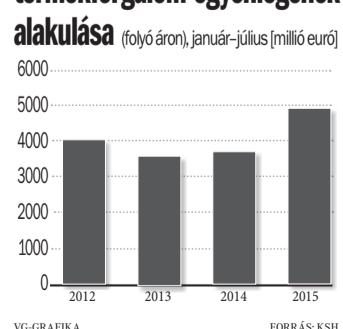
Az adatok nem csupán az olajárak zuhanása miatti cserearányjavulást, hanem a kivitelt felfutását is mutatják – vélekedett Suppan Gergely, aki szerint a kivitelt felfutása egyrészt az európai konjunktúra élénkülésé-

nek, másrészt az újabb autóiipari és más iparágak kapacitásnöveléseinek köszönhető. A Takarékbank vezető közgazdásza utóbbit tartja meghatározóbbnak. Szerinte a külkereskedelmi kilátások továbbra is kedvezőek, mivel a tavalyinál gyengébb eurónak, a jóval alacsonyabb olajáraknak és az Európai Központi Bank (EKB) mennyiségi lazításának pozitív hatása lehet az európai konjunktúrára, így élénkülhet az európai kereslet, ami ellensúlyozhatja a feltörekvő gazdaságok – különösen a kínai gazdaság – lassulását.

A tavalyi 6,27 milliárd után idén 8,3 milliárd euró közelébe ugorhat a külkereskedelmi több-

let a Takarékbank prognózisa szerint, mivel a háztartási fogyasztás növekedésének importnövelő hatását ellensúlyozhatja az olaj- és energiaárak meredek

A külkereskedelmi termékgazdálkodás egyenlegének alakulása

zuhanása, ami igen jelentős mértékben javítja a cserearányt. Az alacsonyabb olaj- és energiaárak Suppan szerint akár 2,5 milliárd euróval csökkenthetik az energiaimport értékét.

A várhatóan látványosan tovább javuló külkereskedelmi és folyó fizetési mérleg hatására számít az elemző. Suppan várakozása szerint jövőre az olajárak kismértékű emelkedése miatt kissé szűkülhet a külkereskedelmi többlete, de így is 8 milliárd euró közelében lehet. ■ H. J.

A Világgazdaság szeptember 24-én tartja konferenciáját az exportlehetőségekről. Részletek a Vg.hu/konferencia oldalon.

A bérterhek csökkentését szeretnék elérni a gyáriparosok

JAVASLAT A reálbéremelés arányában javasolja csökkenteni a bérekre rakódó közterheket a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége. Az MGYOSZ közleménye szerint az infláció és a versenyszféra éves béremelésének különbségével (vagyis a versenyszféra reálbéremelésével) kellene minden évben mérsékelni a munkáltatói terheket, tehát 5 százalékos béremelés és 2 százalékos infláció esetén 3 százalékkal, vagyis például 31,5 százalékról 30,55 százalékra. Bár a közlemény nem tér ki erre, a lépés a nyugdíj-járulékok esetében logikus lehetne: miután az időskori ellátások értéke az inflációhoz kötött, a reálber növekedésével elvben csak a kassa egyenlege javul. (Valójában a probléma ennél összetettebb, hiszen a kiadások és a bevételek egyenlegét azért befolyásolja az újonnan belépő nyugdíjasok száma és a nekik kifizetendő magasabb ellátási összeg is.) Jövőre egyébként a kívánalom megvalósul: a kormány 3,4 százalékos bérnövekedési ütem mellett számol 1,6 százalékos inflációval, ami 1,7 százalékos reálbéremelési ütemet jelent. Az szja-csökkentés eleve ennél nagyobb mértékben csökkentheti a bérterheket (az 1 százalékpontos csökkentés legalább 2 százalékos teherméréséklést jelent).

Az MGYOSZ mindenesetre úgy véli, az adócsökkentésekkel el kellene érni, hogy az adóék – a munkavállalónak kifizetett nettó és a munkáltató bérköltségének különbsége – elérje a visegrádi országok, esetleg az újonnan csatlakozott EU-tagok átlagát. (Magyarországon 2013-ban 49 százalékos volt az adóék, ami a 40-42 százalékos régiós átlaghoz képest is magas, az újonnan csatlakozó EU-tagok átlaga azonban ennél is alacsonyabb érték.) A szervezet úgy véli azonban, hogy a kormánynak ki kell használnia a történelmi lehetőséget az évtizedek óta magunkkal hurcolt strukturális problémák egy részének kiigazítására.

A bérterhek csökkentésének szükségességét a feszített munkaerőpiaci helyzettel magyarázzák, mondván: a cégek nem találnak elegendő és/vagy megfelelően képzett munkaerőt, több vállalat küzd komoly gondokkal, hogy megtartsák alkalmazottaikat. Mindez – írják – erős béremelési nyomás alatt tartja a munkaadókat.

Ezzel is indokolják, hogy a kormánynak csökkentenie kellene a közszférában alkalmazottak létszámát, persze képzésekkellene a felszabaduló munkaerőt a versenyszférában való alkalmazásra. Ezenkívül – a versenyszféra munkaerőigényeinek növekedésével párhuzamosan – a közmunkára fordított forrásokat szerintük a mobilitás (és az átköltözések) fokozására és a hatékony képzés támogatására kellene fordítani. ■ VG